

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Πρόληψη και Διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΥΠΑΝ

Γιώτα Παναγιώτου
Λειτουργός Παρατηρητηρίου
για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑ.ΒΙ.Σ.)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
26 Φεβρουαρίου 2025

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ/ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ

Είναι αλήθεια ότι ο νόμος δεν μπορεί να αναγκάσει έναν άνθρωπο να μ'αγαπήσει, αλλά μπορεί να του εμποδίσει να με λιντσάρει. Κι αυτό είναι πολύ σημαντικό.

-Μάρτιν Λούθερ Κινγκ

Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020 και Τροποποιητικός Νόμος του 2024

Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης Κανονισμοί του 2024

Κώδικας συμπεριφοράς κατά του ρατσισμού (2016)

Πρόληψη, αντιμετώπιση και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού (2016, 2020)

Νόμος περί Πρόληψης και καταπολέμησης της σεξουαλικής κακοποίησης, σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας (2014)

Πολιτική πρόληψης και διαχείρισης του σχολικού εκφοβισμού

ypp11441

https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3088&Itemid=505&lang=en

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αρ. Φακ.: 7.19.04.16.1, Π.Ι. 12.10.03
Αρ. Τηλ.: 22402350, 22402487
Αρ. Φαξ: 22402394

11/11/20

11 Νοεμβρίου 2020

Διευθυντές/Διευθύντριες Σχολείων
Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής
και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέμα: Πρόληψη και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), στο πλαίσιο της πολιτικής του για πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων της παραβατικότητας και της βίας στο σχολείο, προσκαλεί τις σχολικές μονάδες να αξιοποιήσουν το περιεχόμενο της παρούσας εγκυκλίου, ώστε να αναπτύξουν τη δική τους πολιτική για την πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού. Αναμένεται ότι οι σχολικές μονάδες θα επιδείξουν και θα καλλιεργήσουν την αρχή της μηδενικής ανοχής απέναντι στο φαινόμενο αυτό. Το πιο σημαντικό στοιχείο της μηδενικής ανοχής δεν είναι η χρήση τιμωρίας, αλλά η ανάπτυξη μίας σχολικής κουλτούρας ενάντια στη βία. Η διερεύνηση, η καταγραφή και η διαχείριση τέτοιων περιστατικών δεν δηλώνει αδυναμία των σχολείων. Αντίθετα, δηλώνει την αποφασιστικότητα και την ευαισθησία τους για μείωση του σχολικού εκφοβισμού.

Η πολιτική αυτή εντάσσεται στο Σχέδιο Δράσης Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας, το οποίο καταρτίζεται από το Σχολείο με την έναρξη κάθε σχολικής χρονιάς (βλ. Εγκύκλιο ypp4464, ημερ. 30/08/2016). Κατά τον καταρτισμό του Σχεδίου Δράσης Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας λαμβάνονται υπόψη, τόσο οι ιδιαιτερότητες της κάθε σχολικής μονάδας όσο και οι υποχρεώσεις της πολιτείας που απορρέουν από τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Με την επικύρωση της Σύμβασης στην Κύπρο (1990/2000), η Πολιτεία δεσμεύεται όπως το παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση, η οποία θα πρέπει να στρέφεται προς την ανάπτυξη της προσωπικότητας, την καλλιέργεια του σεβασμού για τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και την προετοιμασία του για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία. Οφείλει, επίσης, να προστατεύει το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή

Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, 2008 Λευκωσία
Τηλ.: +357 22800608 Φαξ: +357 22306974, <http://www.moec.gov.cy>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ:

Παράρτημα I:

Ορισμοί και θεωρητικό υπόβαθρο

Παράρτημα II:

Πολιτική του Σχολείου: Πρόληψη
σχολικού εκφοβισμού

Παράρτημα III:

Πολιτική του Σχολείου: Διαχείριση
σχολικού εκφοβισμού

Παράρτημα IV:

Έντυπα χειρισμού σχολικού
εκφοβισμού

Παράρτημα V:

Οδηγίες ηλεκτρονικής καταχώρισης
περιπτώσεων σχολικού εκφοβισμού
(ΣΕΠ)

Παράρτημα VI:

Υποστηρικτικές υπηρεσίες και φορείς
ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό.

ΠΡΟΛΗΨΗ για
όλους

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ για
όσους
εμπλέκονται

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ

Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της
Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020 και
Τροποποιητικός Νόμος του 2024

<https://enimerosi.moec.gov.cy/ypp17418>

....καθώς και η βία που παράγεται εκτός σχολείου, αλλά μεταφέρεται στο σχολείο, που δυνατόν να επηρεάσει αρνητικά το σχολικό κλίμα.

Παραβατική συμπεριφορά (κλοπές, χρήση και κατοχή ουσιών)

Εκφοβισμός (Σχολικός και Διαδικτυακός)

Ρατσιστικές συμπεριφορές (διακρίσεις, έλλειψη σεβασμού ατόμων με αναπηρίες)

Βανδαλισμοί

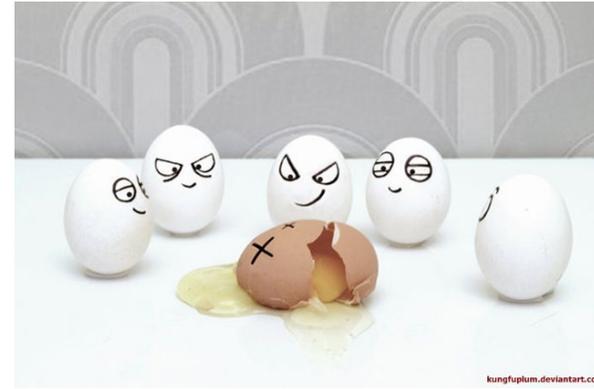
Επιθετικότητα

Σωματική, λεκτική, ψυχολογική κακοποίηση

Σεξουαλική κακοποίηση

Εμπορία προσώπων

Παράρτημα I: Ορισμοί και θεωρητικό υπόβαθρο

«Ένας μαθητής γίνεται αντικείμενο εκφοβισμού ή θυματοποιείται, όταν υποβάλλεται κατ' επανάληψη και κατ' εξακολούθηση, σε αρνητικές ενέργειες από έναν ή περισσότερους άλλους μαθητές»
(Olweus 1986, 1991, 1993).

Ο όρος bullying αναφέρθηκε για πρώτη φορά το 1978 από τον Νορβηγό Dan Olweus.

Μορφές Εκφοβισμού

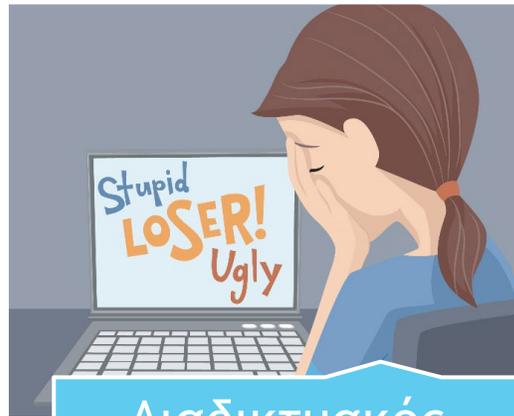
Σωματικός Εκφοβισμός
&
Καταστροφή
περιουσίας

Λεκτικός
Εκφοβισμός (ή
μίμηση)

Σχισιακός
Εκφοβισμός
(κοινωνικός)

Διαδικτυακός
Εκφοβισμός

Εκφοβισμός/ Διαδικτυακός Εκφοβισμός

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΗΛΙΚΙΑΣ

Εθνική Έκθεση Κύπρου
2021/22

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΣ ΦΑΣΗΣ
Ιούλιος 2023

Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) –
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Περισσότερα αγόρια, παρά κορίτσια, δηλώνουν πως έχουν εκφοβίσει, τόσο δια ζώσης (17,8% vs 9,5%) όσο και μέσω διαδικτύου (12,6% vs 6,5%), κάποιιο άλλο άτομο.

Τα ψέματα/διάδοση ψευδών φημών, φαίνεται ότι είναι η πιο διαδεδομένη μορφή εκφοβισμού μεταξύ των παιδιών.

Η λεκτική βία αφορά και στα δύο φύλα.

Παρατηρείται πως τα αγόρια δηλώνουν ότι θυματοποιούνται πιο πολύ όταν εμπειρέχεται σωματική βία, ενώ τα κορίτσια όταν ο εκφοβισμός αφορά σε διαπροσωπική/ψυχολογική βία.

Τα παιδιά του Γυμνασίου τείνουν να δηλώνουν περισσότερο ότι βιώνουν διάφορες μορφές εκφοβισμού, συγκριτικά με τα παιδιά του Δημοτικού ή του Λυκείου.

Περιστατικά εκφοβισμού, που αφορούν σε σωματική βία, φαίνεται ότι παρουσιάζουν μείωση με την αύξηση της ηλικίας των παιδιών.

Σύνολο παιδιών που δηλώνουν ότι έχουν εκφοβίσει:
4.3 % στην Κύπρο
6 % Διεθνώς

Σύνολο παιδιών που δηλώνουν ότι έχουν θυματοποιηθεί:
7.8 % στην Κύπρο
11 % Διεθνώς

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ 2019-2024

Παράγοντες προστασίας από θυματοποίηση:

- ανθεκτικότητα
- ικανότητα ρύθμισης συναισθημάτων
- υποστήριξη από την οικογένεια, συμμαθητές / συμμαθήτριες
- θετικό σχολικό κλίμα

Παράρτημα II: Πολιτική του Σχολείου: Πρόληψη σχολικού εκφοβισμού Ολιστική πολιτική πρόληψης και διαχείρισης

Ένα γραμμάριο
πρόληψης
ισοδυναμεί με
ένα τόνο
θεραπείας

Κουλτούρα «ΜΙΛΑ!»

- ▶ Καλλιέργεια ενσυναίσθησης, κοινωνικής ευαισθησίας, αλληλεγγύης
- ▶ Επιλογές για θεατές περιστατικών:
 - ▶ Αν δεν είναι επικίνδυνο, να μιλήσει.
 - ▶ Να φωνάξει, για παράδειγμα, στο παιδί που εκφοβίζεται: «Σταμάτα!»
 - ▶ Να δείξει καθαρά την αντίθεσή του σε αυτό που κάνει το παιδί που εκφοβίζει.
 - ▶ Να πείσει τα άλλα παιδιά, που βλέπουν τι συμβαίνει και υποστηρίζουν ή ενθαρρύνουν το παιδί που εκφοβίζεται, ότι δεν είναι σωστό.
 - ▶ Να μιλήσει σε κάποιον μεγάλο, εκπαιδευτικό ή γονιό.
 - ▶ Να υποστηρίξει το παιδί που εκφοβίζεται να κάνει αναφορά.
 - ▶ Να γίνει φίλος/φίλη με το παιδί που εκφοβίζεται.

Ανάγκη για δρώντες θεατές/παρατηρητές

Η πιο επώδυνη εμπειρία για το παιδί που βιώνει εκφοβισμό δεν είναι κατ' ανάγκην η επίθεση που δέχεται από τους θύτες, αλλά η αίσθηση ότι ολόκληρη η ομάδα είναι εναντίον του: κανείς δεν φαίνεται να νοιάζεται για τον πόνο του.

Οι θεατές αποτελούν το καύσιμο του εκφοβισμού. Όταν οι θεατές παρεμβαίνουν, μπορεί να σταματήσει ο φαύλος κύκλος του εκφοβισμού επειδή μειώνεται η κοινωνική ενίσχυση που λαμβάνουν οι θύτες από αυτούς.

Τα θύματα που τυγχάνουν υποστήριξης έστω κι από ένα συμμαθητή τους είναι λιγότερο αγχωμένα ή καταθλιπτικά κι έχουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση (μείωση ευαλωτότητας).

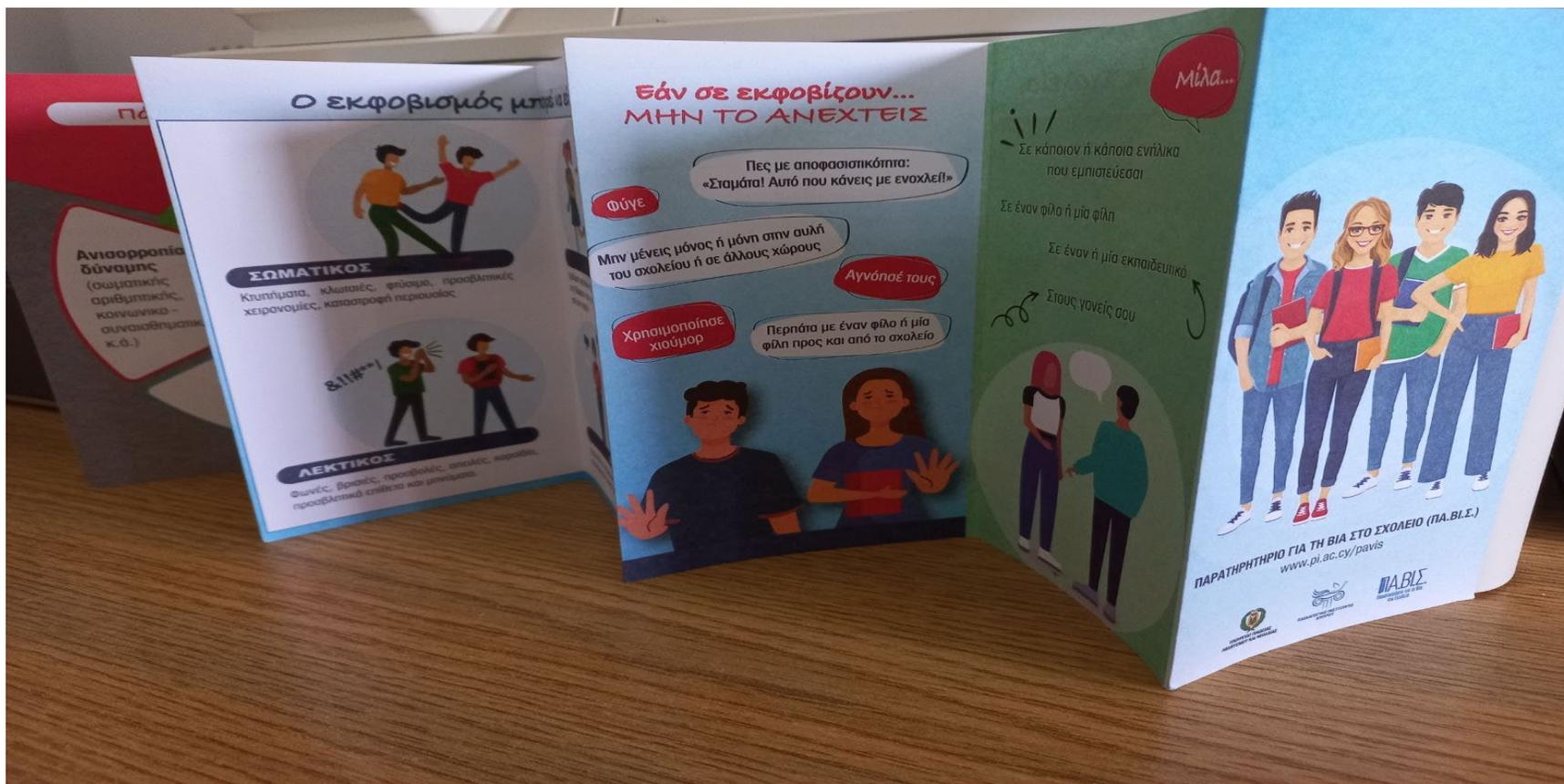

Πρώθηση δράσεων/μηνύματος ενάντια στον εκφοβισμό

Πολύπτυχο εκφοβισμού

https://www.pi.ac.cy/pi/files/anakoinoseis/2023_2024/enimerotiko_polyptycho_bullying.pdf?fbclid=IwY2xjawFfaQhleHRuA2FlbQIxMAABHfMAUItPPOGs03YjglEush60AdaKMKQsB1zHTd2WORNH9Xowc2xmM3AQHA_aem_PhccqwuTznFbu_qGFPUWsA

Παράρτημα III: Πολιτική του Σχολείου: Διαχείριση σχολικού εκφοβισμού

Δημιουργία Ομάδας
Διαχείρισης

**Άμεση παρέμβαση σε
περιστατικά εκφοβισμού**

Ξεχωριστές ατομικές
συναντήσεις με τα 3Θ
(Παιδί που εκφοβίζεται-Θύμα,
Παιδί που εκφοβίζει-Θύτης,
Θεατές)

Συλλογή και ανάλυση
πληροφοριών (χώρος, χρόνος,
διάρκεια, συμμετέχοντες,
κλπ)/
Καταγραφή στο Έντυπο Α και
Ηλεκτρονικά

Ενημέρωση γονιών

Λήψη παιδαγωγικών μέτρων

Παρακολούθηση / Φροντίδα / Επικοινωνία με ΥΕΨ/Παραπομπή / Πρόληψη

Εκφοβιστική Συμπεριφορά

- ▶ Κοινωνιολογική προσέγγιση του εκφοβισμού:
Ο εκφοβισμός είναι μια διαδικασία κοινωνικοποίησης κατά την οποία μια ομάδα εγκαθιδρύει την ταυτότητά της με το να αποκλείει κάποιους άλλους. Η συνοχή της ομάδας έγκειται ακριβώς στον αποκλεισμό κάποιου.
- ▶ Ο εκφοβισμός είναι αντικοινωνική συμπεριφορά στην οποία καταφεύγουν παιδιά με ανεπαρκείς ή ακατάλληλες κοινωνικές δεξιότητες. Οφείλουμε να ανταποκριθούμε με ένα τρόπο που θα είναι εποικοδομητικός όσον αφορά τη βελτίωση της συμπεριφοράς τους. Το να αυξήσουμε ακόμα περισσότερο την αποξένωσή τους από εμάς δεν θα δουλέψει.
- ▶ Η εκπαίδευση του παιδιού που εκφοβίζει, σε αξίες όπως η ενσυναίσθηση είναι πιο πιθανό να σταματήσει τον εκφοβισμό παρά η τιμωρία του.

ΟΙ ΠΕΡΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 2024

ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ. (Άρθρο 22.8)

Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς

22.8. Η εκδήλωση αντικοινωνικής ή αρνητικής συμπεριφοράς συνδέεται στον Κώδικα με διαβαθμισμένες συνέπειες ή παιδαγωγικά μέτρα, που αποτελούν αρνητικές συνέπειες για τον συγκεκριμένο κάθε φορά μαθητή, αλλά και φυσικό επακόλουθο της αντικοινωνικής ή αρνητικής του συμπεριφοράς, όπου είναι δυνατόν: Νοείται ότι, **τα παιδαγωγικά μέτρα ή συνέπειες, τα οποία έχουν επανορθωτικό και όχι τιμωρητικό χαρακτήρα, εφαρμόζονται κατά τρόπο συστηματικό και χωρίς χρονική καθυστέρηση, ώστε να συνδέεται άμεσα η συμπεριφορά με το παιδαγωγικό μέτρο ή τη συνέπεια· αφήνονται μεσοδιαστήματα, όπου είναι δυνατόν, ανάμεσα στα παιδαγωγικά μέτρα ή τις συνέπειες, ώστε να επιτυγχάνεται αναστοχασμός:** Νοείται περαιτέρω ότι, κατά την εφαρμογή των παιδαγωγικών μέτρων ή συνεπειών, ο δάσκαλος υιοθετεί δίκαιη, κοινωνικά αποδεκτή λεκτική και μη λεκτική συμπεριφορά, αποτελώντας ο ίδιος πρότυπο συμπεριφοράς για τους μαθητές και λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως ενδοοικογενειακά ζητήματα, θέματα ψυχικής ή σωματικής υγείας κ.ά.

Έντυπο Αναστοχασμού για περίπτωση Σχολικού Εκφοβισμού

<http://enimerosi.moec.gov.cy/ypp11441> ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

1. Γιατί σου έχει ζητηθεί να συμπληρώσεις αυτό το έντυπο;
2. Περίγραψε τη συμπεριφορά σου. Τι έκανες;
3. Τι προσπαθούσες να καταφέρεις όταν συμπεριφέρθηκες με αυτό τον τρόπο;
4. Ποιους κανόνες της τάξης ή του σχολείου επέλεξες να μην ακολουθήσεις;
5. Ποιους και με ποιο τρόπο επηρέασε η συμπεριφορά σου αυτή;
6. Πώς αλλιώς θα μπορούσες να συμπεριφερθείς;
7. Υπάρχει κάτι που μπορείς να κάνεις ώστε να επανορθώσεις;

ΟΙ ΠΕΡΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 2024

ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ. (Άρθρο 22.13)

(13) Για την πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού ακολουθούνται οι ενέργειες που περιγράφονται σε σχετικές εγκύκλιες οδηγίες του Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις οποίες-

- ▶ (α) η Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας σε συνεργασία με τους μαθητές, στις περιπτώσεις των δημοτικών σχολείων, καταρτίζει ολιστικό σχέδιο δράσης που περιλαμβάνει δράσεις ευαισθητοποίησης των δασκάλων, των μαθητών και των γονέων, το οποίο γνωστοποιείται σε όλους,
- ▶ (β) σε περίπτωση εξακριβωμένου περιστατικού, αυτό καταγράφεται ηλεκτρονικά και τυγχάνει διαχείρισης από την Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας σε συνεργασία με τους υπευθύνους τμημάτων, μέσω ατομικών συναντήσεων με τους μαθητές που εμπλέκονται, για το δε περιστατικό ενημερώνονται οι γονείς μαθητών, οι οποίοι στηρίζουν το σχολείο στη διαχείρισή του,
- ▶ **(γ) η έμφαση δίνεται στην ευαισθητοποίηση των μαθητών για μη επανάληψη της εκφοβιστικής συμπεριφοράς και στην εφαρμογή διορθωτικών δράσεων,**
- ▶ (δ) μπορεί να γίνει και συμπληρωματική χρήση παιδαγωγικών μέτρων ή συνεπειών, σύμφωνα με τις παραγράφους (8) και (9).

Παράρτημα IV: Έντυπα χειρισμού σχολικού εκφοβισμού

Έντυπο Α: Καταγραφή περίπτωσης Σχολικού Εκφοβισμού

Όνομα εκπαιδευτικού:

Ημερομηνία και ώρα περιστατικού:

Όνομα παιδιού/θύτη (ή θυτών):

Όνομα παιδιού/θύματος (ή θυμάτων)

Όνομα παιδιού/ών θεατή/θεατών:

Ο εκφοβισμός ή το περιστατικό αναφέρθηκε από (σημειώστε \):

Θύμα	Θύτη	
Μαθητή/Μαθήτρια που ήταν μάρτυρας	Γονέα/Κηδεμόνα	
Μαθητή/Μαθήτρια που το άκουσε	Βοηθητικό προσωπικό	
Εκπαιδευτικό που ήταν μάρτυρας	Ανώνυμη αναφορά	
Εκπαιδευτικό που το άκουσε	Άλλο πρόσωπο (διευκρινίστε)	

Περιγραφή του περιστατικού ή των περιστατικών:

.....
.....
.....

Χαρακτηριστικά στο/α οποίο/α βασίστηκε ο εκφοβισμός – αν ισχύει (σημειώστε \):

Χρώμα δέρματος	Αναπηρία	Εμφάνιση (διευκρινίστε)
Κοινωνία	Ηλικία	Σχολική επίδοση
Εθνική ή εθνοτική καταγωγή	Σεξουαλικός προσανατολισμός	Ειδικές ικανότητες ή ταλέντα
Θρησκεία	Ταυτότητα φύλου	Άλλο (διευκρινίστε)
Γλώσσα	Φύλο	
Καθεστώς παραμονής	Πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις	

Έντυπο Α: Καταγραφή περίπτωσης Σχολικού Εκφοβισμού

Χώρος όπου συνέβη ο σχολικός εκφοβισμός (κυκλώστε ό,τι ταιριάζει):
 Διαδρόμος, τουαλέτες, αποδυτήριο, σκάλες, Αίθουσα Πολλαπλής Χρήσης, αίθουσα διδασκαλίας, Αυλή, Γήπεδο, Ολοήμερο σχολείο, απογευματινή σχολική δραστηριότητα, Λεωφορείο από/προς το Σχολείο, Διαδίκτυο (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κ.λπ.), Ηλεκτρονικός εκφοβισμός (μηνύματα στο κινητό), άλλο _____

Μορφές εκφοβιστικής συμπεριφοράς (κυκλώστε ό,τι ταιριάζει):

Σωματική: χτυπήματα, κλωτσιές, γροθιές, φτύσιμο, τριклоποδιές, στριβήματα, κλοπή, κατάσχεση ή καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, απειλητικές / ανεπιθύμητες χειρονομίες σεξουαλικού περιεχομένου, εξαναγκασμός σε σεξουαλικές προκλητικές πράξεις, άλλο _____

Λεκτική: χλευασμοί, χρήση μειονεκτικών epithétων, βρισιές, απειλητικά ή προσβλητικά μηνύματα, ανάρμοστα σεξουαλικά σχόλια, λεκτικές απειλές, άλλο _____

Σχεσιακή: διάδοση ψευδών ή/και επιβλαβών φημών, υποτιμητικά σχόλια αναγινωσμένα σε θύματα/θύτη, απομόνωση, άλλο _____

Διαδικτυακή: αποστολή προσβλητικών ή απειλητικών μηνυμάτων, ανάρτηση ή αποστολή σε τρίτα άτομα κατασκευασμένων φωτογραφιών και μαγνητοσκοπημένου υλικού (βίντεο), διάδοση ψευδών ή ταπεινωτικών σχολίων, πλαστοπροσωπία, εκκεμμένο αποκλεισμό από διαδικτυακά ομαδικά παιχνίδια, άλλο _____

Σημειώστε σε ποιες ενέργειες έχετε προβεί:

Συναντήσεις (θύτης, θύμα, θεατής/θεατές): _____

Έντυπο αναστοχασμού για τον/την θύτη: _____

Επικοινωνία με γονείς/κηδεμόνες (θύτης, θύμα, θεατής/θεατές): _____

Παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες: _____

Κυρώσεις που έχουν επιβληθεί – αν ισχύει (κυκλώστε ό,τι ταιριάζει):

έντυπο αναστοχασμού, παρατήρηση, γραπτή επίπληξη, επικοινωνία με το σπίτι, κοινωνικής εργασία, αποζημίωση, συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες, στέρηση συμμετοχής, άλλο (διευκρινίστε) _____

Έντυπο Β: Παρακολούθηση περίπτωσης Σχολικού Εκφοβισμού

Όνομα εκπαιδευτικού:

Αριθμός Συνάντησης: Ημερομηνία:

Όνομα παιδιού:

Κατάσταση μαθητή/μαθήτριας: Βελτιωμένη Χωρότερη Καμία αλλαγή

Σχόλια:

.....
.....
.....
.....

Επικοινωνία με γονείς/κηδεμόνες:

.....
.....
.....
.....

Υπογραφή:

Έντυπο Γ: Έντυπο Αναστοχασμού για περίπτωση Σχολικού Εκφοβισμού

Όνοματεπώνυμο: Ημερομηνία:

1. Γιατί σου έχει ζητηθεί να συμπληρώσεις αυτό το έντυπο;

2. Περιέγραψε τη συμπεριφορά σου. Τι έκανες;

3. Τι προσπάθειες να καταφέρεις όταν συμπεριφερόνταν με αυτό τον τρόπο;

4. Ποιους κανόνες της τάξης ή του σχολείου επέλεξε να μην ακολουθήσεις;

5. Ποιους και με ποιο τρόπο επηρέασε η συμπεριφορά σου αυτή;

6. Πώς αλλιώς θα μπορούσες να συμπεριφερθείς;

7. Υπάρχει κάτι που μπορείς να κάνεις ώστε να επανορθώσεις;

Υπογράφει:

Μαθητή/Μαθήτριας:

Εκπαιδευτικού:

Γονιού/Κηδεμόνα:

Παράρτημα V: Οδηγίες ηλεκτρονικής καταχώρισης περιπτώσεων σχολικού εκφοβισμού (ΣΕΠ) και καταχώριση περιστατικών βίας

- Εντυπο
- Στατιστικά στοιχεία
- Εγκυκλίδια βιβλία και Διδακτικά Μέσα
- Διδακτικά βιβλία Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Οδηγίες για τη Σχολική Χρονιά 2016-2017
- Εκπαιδευτικές Περιφέρειες
- Γραφείο Πολιτικής Άρνησης Ασφάλειας και Υγείας, Σχολικό Κιλικείο
- Σχολικό Κέντρο
- Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο
- ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ
- Γενικές Πληροφορίες
- ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΠΙΜΟΛΟΓΗΤΕΣ
- Γενικές Πληροφορίες
- ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΗ ΔΑΠ/ΣΗ
- Γενικές Πληροφορίες
- ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
- Ειδική Εκπαίδευση

Η Δημοτική Εκπαίδευση αποτελεί την πρώτη βαθμίδα της εκπαίδευσης και έχει ως βασικό στόχο να οργανώνει, εξασφαλίζει και προσφέρει σε όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, χώρα προέλευσης, οικογενειακή κατάσταση, κοινωνικό υπόβαθρο και πνευματικές δυνατότητες = τέτοιες ευκαιρίες, ώστε να ανεπτυχθούν ισορροπία στον γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα.

Η φοίτηση στην προδημοτική τάξη είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που έχουν φτάσει στην ηλικία των 4 χρονών και 8 μηνών κατά την 1η Σεπτεμβρίου της χρονιάς που θα αρχίσει η φοίτησή τους, ενώ η φοίτηση στο δημοτικό σχολείο είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που έχουν φτάσει στην ηλικία των 5 χρονών και 8 μηνών.

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα των σχολείων, καθώς και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην τάξη, δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικασία της μάθησης και επικεντρώνονται σε στρατηγικές που βοηθούν τους μαθητές να μάθουν πώς να μαθαίνουν, όπως επίσης και πώς να αναπτύξουν κριτική και δημιουργική σκέψη.

Βασικό μέλημα της Δημοτικής Εκπαίδευσης, επίσης, είναι η προσπάθεια που καταβάλλεται, ώστε οι μαθητές να γνωρίσουν και να αναπτύξουν την εθνική τους κληρονομιά και να συνειδητοποιήσουν την εθνική τους ταυτότητα: την

Καταγραφή Περιστατικών Βίας από τις σχολικές μονάδες

* Απαιτούνται

Καταγραφή Περιστατικού

7. Ημερομηνία κατά την οποία έγινε το περιστατικό *

Εισαγάγετε ημερομηνία (d/M/yyyy)

8. Αριθμός και Ιδιότητα ατόμων που δέχθηκαν βία (αριθμός εκπαιδευτικών, αριθμός μαθητών/μαθητριών, αριθμός άλλων εμπλεκόμενων)

Εισαγάγετε την απάντησή σας

9. Αριθμός και Ιδιότητα ατόμων που εξάσκησαν βία (αριθμός εκπαιδευτικών, αριθμός μαθητών/μαθητριών, αριθμός άλλων εμπλεκόμενων)

Εισαγάγετε την απάντησή σας

10. Μορφή Περιστατικού *

- Σωματική (χτυπήματα, κλωτσιές, γροθιές, τριωλόποδιες, σπρωξιματα, καταστροφή περιουσίας, άλλο)
- Λεκτική ή/και μη λεκτική (χλευασμοί/κοροϊδίες, βρισιές, λεκτικές απειλές, μίσηση, χειρονομίες, άλλο)
- Κοινωνική (διάδοση φημών, απομόνωση, άλλο)
- Ηλεκτρονική
- Σεξουαλική
- Άλλο

<https://enimerosi.moec.gov.cy/ypp18021>
<https://forms.office.com/e/rniGHrMmek>

Παράρτημα VI: Υποστηρικτικές υπηρεσίες και φορείς ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό.

- ▶ ΥΕΨ
- ▶ ΟΑΠ
- ▶ ΠΑΒΙΣ
- ▶ ΥΨΥΠΕ (Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων)
- ▶ Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας (Πανεπιστήμιο Κύπρου) **22892060**
- ▶ Κέντρο Έρευνας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών -ΚΕΣΥ (Πανεπιστήμιο Λευκωσίας) **22795100**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

116111 Ευρωπαϊκή Γραμμή στήριξης παιδιών και εφήβων

- Για οποιοδήποτε θέμα

1440 (ΣΠΑΒΟ)

- Βία στην οικογένεια

1410 (ΟΝΕΚ)

- Καθημερινότητα, διαπροσωπικά θέματα, βία, εκφοβισμός

1480 (Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου)

- Ασφαλές διαδίκτυο

1455 (Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού)

- Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ /ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ - ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Τομέας Επιμόρφωσης

Σεμινάρια για γονείς - Οικοσελίδα

Οικοσελίδα Τομέα

Προγράμματα - Σεμινάρια

Αρχείο Προγραμμάτων
Επιμόρφωσης

Συνέδρια - Ημερίδες

Εκπαιδευτικό Υλικό

Επιμορφωτικό Υλικό

Ισότητα των Φύλων στην
Εκπαίδευση

Ενεργός Πολιτότητα

Επικοινωνία

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Οικοσελίδα

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Τομείς

Προγράμματα - Σεμινάρια

Συνέδρια - Ημερίδες

Ευρωπαϊκά και Ερευνητικά

Προγράμματα

Βιβλιοθήκη

Δελτίο Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

Ανακοινώσεις - Εγκύκλιοι

Χρήσιμη σύνδεση

Οικοσελίδα	Είδη σεμιναρίων	Τίτλοι και Περιγραφές σεμιναρίων	Αίτηση και αξιολόγηση	Εγκύκλιοι-Ανακοινώσεις
------------	-----------------	----------------------------------	-----------------------	------------------------

Τα Σεμινάρια για Γονείς έχουν ως στόχο να στηρίξουν τους γονείς και κηδεμόνες των σχολικών μονάδων αφού αυτοί αποτελούν σημαντικό παράγοντα σχολικής αποτελεσματικότητας. Τα Σεμινάρια για Γονείς προωθούν γονεϊκές δεξιότητες και συμβάλλουν στη σύνδεση σχολείου και οικογένειας.

Απευθύνονται σε γονείς μαθητών/μαθητριών που φοιτούν σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία όλων των βαθμίδων (Δημοτικής / Προσχολική / Ειδικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Διεξάγονται από λειτουργούς του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθώς επίσης από εξωτερικούς συνεργάτες του Π.Ι., οι οποίοι επιλέγονται μέσα από σχετική διαδικασία διαμόρφωσης μητρώου εκπαιδευτών. Μια από τις βασικές προϋποθέσεις επιτυχούς υλοποίησης των Σεμιναρίων για Γονείς, είναι αυτά να ανταποκρίνονται άμεσα στις ανάγκες της σχολικής μονάδας και να συνδυάζουν με επιτυχία τη θεωρία με την πράξη.

Οργανώνονται από τους Συνδέσμους Γονέων και Κηδεμόνων των σχολικών μονάδων. Η διεξαγωγή των σεμιναρίων γίνεται κυρίως σε απογευματινό χρόνο και συνήθως, μετά από συνεννόηση με τη σχολική μονάδα και διαρκούν γύρω στις δύο ώρες.

Κάθε Σύλλογος Γονέων μπορεί να υποβάλει αίτηση για μέχρι και δύο Σεμινάρια κάθε σχολικό έτος.

Οδηγίες για τον τρόπο εισόδου των χρηστών στο διαδικτυακό περιβάλλον εγγραφών, καθώς και για τον τρόπο επικαιροποίησης των στοιχείων τους, υπάρχουν στην ιστοσελίδα <https://myprofile.pi.ac.cy>

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

Έντυπα

Έντυπο οδοιπορικών

Έντυπο πληρωμών

Παρουσιολόγιο

Αξιολόγηση σεμιναρίου

Επικοινωνία

Σεμινάρια για Γονείς σε θεματικές σχετικές με τη βία και παραβατικότητα

Εγκύκλιος: γπρ17990 (ημερ.9 Ιανουαρίου 2025)

Θεματικές: Αντιρατσιστική Εκπαίδευση, Συναισθηματική Νοημοσύνη, Επικοινωνία και σχέσεις, Διαχείριση συναισθημάτων/άγχους, Παραβατική Συμπεριφορά, Πειθαρχία/Προώθηση θετικής συμπεριφοράς και Βία/Σχολικός εκφοβισμός (επιλογή μέχρι δύο Σεμιναρίων)

Διάρκεια: Δύο ώρες (απογευματινός χρόνος)

Χώρος: Σχολικές μονάδες

Αιτήσεις: Στο διαδικτυακό περιβάλλον εγγραφών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, στη διεύθυνση <https://www.pi-egggrafes.ac.cy> (κατηγορία «Σεμινάρια για Γονείς») μέσω του λογαριασμού του Συνδέσμου Γονέων

Πληροφορίες: https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=389&Itemid=320&lang=el

ή τηλ. 22402475 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση semgoneis@cyearn.pi.ac.cy

Δομημένα προγράμματα ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Πρόληψη και διαχείριση των σχολικών συγκρούσεων σε Νηπιαγωγεία και Δημοτικά σχολεία

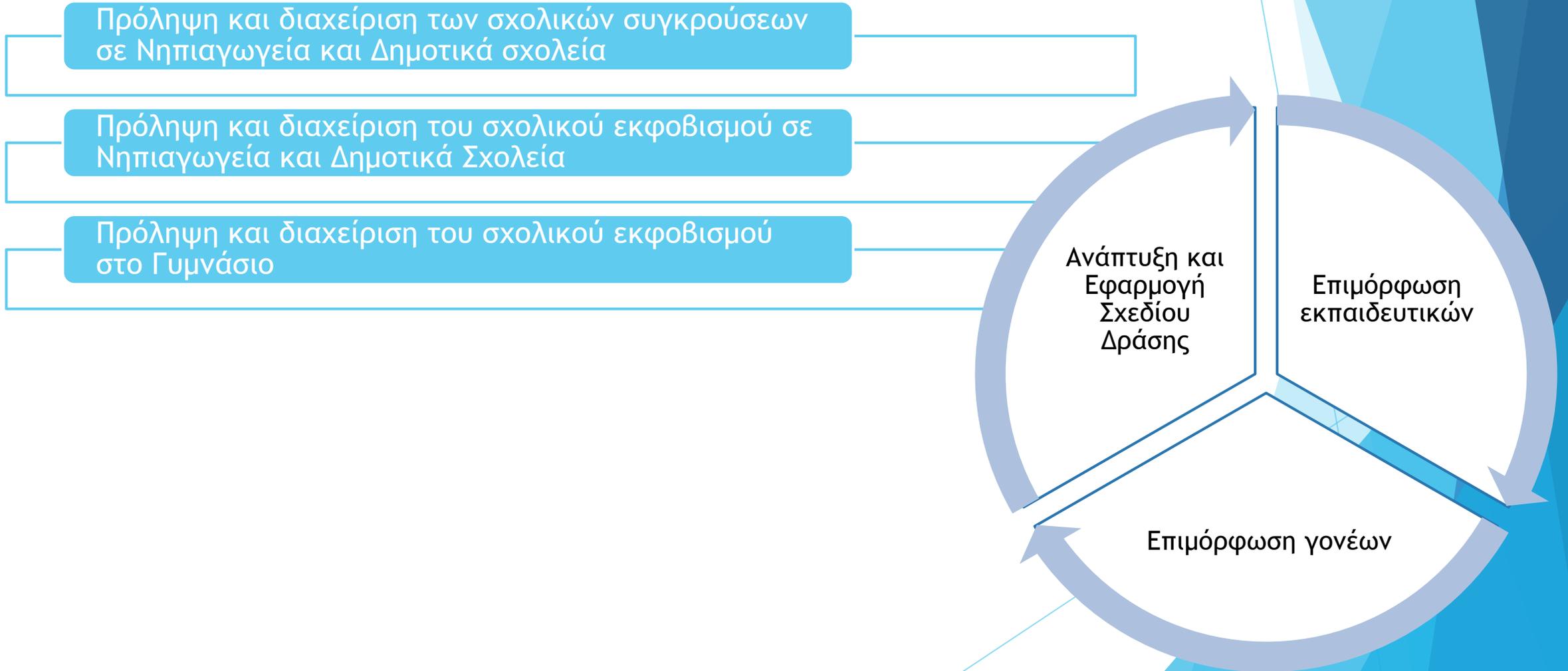
Πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού σε Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία

Πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού στο Γυμνάσιο

Ανάπτυξη και
Εφαρμογή
Σχεδίου
Δράσης

Επιμόρφωση
εκπαιδευτικών

Επιμόρφωση γονέων

Δίκτυο Υποστήριξης Σχολείων για τη Βία και Παραβατικότητα - ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε Εκπαιδευτικούς - μέλη της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας σχολείων Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Στόχος του Δικτύου είναι η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και η καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους ώστε να προωθήσουν πρακτικές, δράσεις και στρατηγικές που αποσκοπούν στην πρόληψη και διαχείριση περιστατικών στις σχολικές τους μονάδες.

Πέντε (5) Ολοήμερες Επιμορφωτικές Συναντήσεις
όλο το χρόνο

Άλλες επιμορφωτικές δράσεις σε θεματικές σχετικές με τη βία και παραβατικότητα

Διαδικτυακές Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικών - Μελών Επιτροπών Αγωγής Υγείας και Ενδοσχολικής Βίας

Προαιρετικά Σεμινάρια (σε απογευματινό χρόνο)

Προγράμματα Επιμόρφωσης Στελεχών Εκπαίδευσης

Ημερίδα σε συνεργασία με την Παγκύπρια Σχολή Γονέων «Σχολικός και Διαδικτυακός εκφοβισμός: Αναγνωρίζοντας την αθέατη απειλή»

Ημερίδα με θέμα: «Βία και Παραβατικότητα στο Σχολείο: Από τη θεωρία στην πράξη»

Ημερίδα με θέμα: «Ο Σχολικός Εκφοβισμός μέσα από τα μάτια των παιδιών»

Ημερίδες με θέμα την Πρόληψη της Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών από τη χρήση του Διαδικτύου - Προστασία από το φαινόμενο του

Εκπαιδεύσεις (Ημερίδες) Εκπαιδευτικών Δημοτικής για την εφαρμογή της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης

Δίκτυο σχολείων για υποστήριξη της εφαρμογής της Ανтираτσιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ)

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Υπευθύνων Τμημάτων (ΥΤ) με θέμα τη Σχολική Βία και Παραβατικότητα

Άλλες επιμορφωτικές δράσεις σε θεματικές σχετικές με τη βία και παραβατικότητα

Σεμινάρια σε σχολική βάση

- Το θετικό σχολικό κλίμα ως «κλειδί» στην πρόληψη της βίας και της παραβατικότητας.
- Σχολική διαμεσολάβηση
- Αφαιρώντας την ταμπέλα του «προβληματικού παιδιού»
- Διαχείριση αρνητικών σκέψεων και αρνητικών συναισθημάτων
- Επικοινωνιακές δεξιότητες και διεκδικητική επικοινωνία
- Πρόληψη του Burnout των εκπαιδευτικών
- Διαχείριση του θυμού: Σεμινάριο προσωπικής ανάπτυξης
- Ψυχική Ανθεκτικότητα στο σχολείο
- Διαχείριση σχολικού εκφοβισμού

Διήμερο Εκπαιδευτικού Δημοτικής

- Πρόληψη και διαχείριση συγκρούσεων και παραβατικής συμπεριφοράς στο σχολείο.
- Πρόληψη και Διαχείριση του Σχολικού Εκφοβισμού.
- Πλαίσιο Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο Δημοτικό Σχολείο.
- Ψυχική ανθεκτικότητα εκπαιδευτικών και μαθητών/μαθητριών.
- Πρόληψη και Διαχείριση συγκρούσεων, παραβατικής συμπεριφοράς, βίας και σχολικού εκφοβισμού.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ενσυναίσθησης.
- Πρόληψη και διαχείριση σχολικών συγκρούσεων.

Ημέρα Εκπαιδευτικού Μέσης

- Σχολικός Εκφοβισμός
- Πρόληψη του Burnout των εκπαιδευτικών.
- Αφαιρώντας την ταμπέλα του «προβληματικού παιδιού»: συστημική προσέγγιση για τα προβλήματα συμπεριφοράς

Σας ευχαριστώ!

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Γιώτα Παναγιώτου,

Λειτουργός Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο

panayiotou.y@cyearn.pi.ac.cy